

PONÇ PONS

EL RASTRE BLAU DE
LES FORMIGUES

BARCELONA 2014 QUADERNS CREMA

Publicat per
QUADERNS CREMA
Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax. 934 147 107
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 2014 by Ponç Pons Gimenez
© d'aquesta edició, 2014 by Quaderns Crema, S. A. U.

Drets exclusius d'edició:
Quaderns Crema, S. A. U.

Il·lustració de la coberta, *El poeta*, de Llorenç Pons Moll

ISBN: 978-84-7727-557-2
DIPÒSIT LEGAL: B. IO 451-2014

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i relligat*

PRIMERA EDICIÓ *maig de 2014*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

PREFACI

De les llargues caminades que d'al·lot feia amb mon pare pel camp, record l'esperit d'uns homes, la majoria anarquistes, que tenien un hort amb arbres fruiters, una caseta i un ca.

Em va semblar que allò era un ideal de vida, i Thoreau —«És aquí i no en cap altre lloc que hi ha el nostre paradís»—m'ho va confirmar.

Crec que hem nascut per conuiu, entre la bellesa de l'aire, amb els animals, les plantes, el paisatge... i que la cultura ens pot fer més savis i humans.

Wallace Stevens diu que «Hi ha d'haver alguna cosa de pagès en cada poeta» i:

Tots som un tot.
S'escriu en soledat,
mai solitari.

Amb la inspiració que il·lumina o el desengany que desvela, integrat en la naturalesa, llegint i escrivint pel camp, cerc en la Literatura sentit i veritat.

*Menorca, Sa Figuera Verda,
tardor de 2012*

Un és d'on neix, però també de tots els llocs que estima.
L'única pàtria és la vida.

Camín per aquest paisatge com Bruce Chatwin per la Patagònia. Vaig a les tanques dels plans a regar amb dos perols d'aigua com qui travessa la selva i cerca El Dorado o les mines del rei Salomó.

L'austeritat com a símbol de llibertat. La bondat com a forma natural de vida.

El barranc retrona. Caçadors, tirs... Mentre passeig, grups de perdius em miren silencioses i espantades dalt els ullastres. Saben que aquí no es mata ningú. Sa Figuera Verda sembla un camp de refugiats.

Universalitzar el localisme, no ser un poeta local. Fugir de solipsismes, ser un creador ple d'*amor fati*.

Hi ha llibres contingents. Necessari, el diccionari.

També depèn del paper, però cada ploma té una música i fa una lletra diferent.

Intentar com Spinoza prescindir de riqueses, honors, plaers i vanitats. Polir, com si fossin lents, versos rotunds plens de vida, bellesa i veritat.

Quan fa vent o plou, els ullastres giren les fulles i es tornen d'un preciós verd platejat. *Arte povera*.

Tres somnis de poeta són: viure en una illa literària, tenir una cabana al camp, fer l'amor amb les muses.

Tot el capvespre traginant branques mortes a una tanca on faig un gran munt per cremar. El silenci guareix, la suor purifica.

Les gallines no poden volar perquè tenen les ales massa curtes. Certs poetes també.

Alguns personatges de novel·la són per a mi més reals i familiars que molta gent del meu poble.

•

Capvespre gris de lectura i reflexió sota els ullastres. Steiner és un raig de llum que il·lumina, savi i humanista, la consciència cultural del món.

•

Escriure secretament, sense pressa, amb passió, per gust, aravatat, inspirat, transit... transfigurat.

•

Amb els anys un aprèn a veure quines són les poques coses necessàries i descobreix sobretot quins són els grans poetes essencials.

•

Figueres. El vell hortolà que ha vingut a ensenyar-me com es poden s'ha sorprès del seu abandó i m'ha dit que tenen més de dos-cents anys. L'emoció de podar figueres del temps del romanticisme.

•

El Parnàs està ple, saturat, contaminat i és car. Jo visc millor en els afores.

Fascinat per novel·les com *Fam* o *Benedicció de la terra*, he llegit una documentada biografia de Knut Hamsun i la meua admiració per ell s'ha esfondrat. Té raó Molière quan insinua: «Es pot ser bona persona i fer els versos malament», però també es poden fer grans obres i ser humanament un miserable.

•

Potser sobren escriptors i fan falta literats.

•

Les gallines espicassen l'herba, els moixos em jeuen damunt, els ocells reflen i la lluna va retallant-se en el cel. Passa un avió. Els bous pasturen. El ca ve i em llepa enjogassat. Un petit esbós del paradís.

•

La presència, a voltes discreta, però quotidiana, del vent.

•

Hi ha una figuera paretjal mig morta que vol treure fruit. Amb una serreta, una destral i temps, la vaig alliberant de l'heura aferradissa que l'ofega i sembla que respira, que reviu. Com corregir un poema.

•

Les Madame Bovary d'avui en dia estan malaltes de televisió.

¿I si fóssim només els personatges d'una mala novel·la?

Tot el capvespre fent net una zona intransitable d'ullastres, mates i abatzers. Mal per tot el cos. Ferides i esgarrinxades. El cansament físic és millor i sobretot més saludable que el literari.

Dormir sempre amb el bolígraf i el quadern vora el llit. Somiar un poema preciós i, en despertar, no poder recordar-lo.

Larra va dir: «*Escribir en Madrid es llorar*», i Torga que: «Ser escriptor a Portugal és com estar enterrat i gargotejar en la tapa del bagul». Jo, a pesar d'una sèrie d'inconvenients i misèries pròpies dels indrets petits, crec que escriure a Menorca, enmig del camp, prop de la mar, és un privilegi.

Som allò que creiem i hi ha persones que no creuen en res.

Davant un haiku de Basho, la poètica de Boileau és pura faramalla.

La poesia com una forma d'autisme.

Obrir una gelera i que hi hagi menjar. Obrir una aixeta i que en surti aigua calenta. Obrir el cervell per valorar agraït aquests dons que no existien d'al·lot.

•

Religiosament d'acord amb el que a *Vida en comunitat* exposa Dietrich Bonhoeffer, però quan vaig pel camp i veig que hi han tirat llaunes, bòtils, bosses de fems... m'agradaria ser Robinson Crusoe.

•

L'estil és moltes vegades una qüestió d'impotència.

•

Un senyor del meu poble no entén que jo pugui venir aquí cada capvespre per, a més de llegir i escriure, donar menjar als animals o fer feines del camp. He estat a punt de citar-li Ciceró: «L'agricultura és la professió pròpia del savi», però m'he limitat a somriure. Jo no puc entendre que ell es tanqui cada dia dins un bar.

•

Crisi d'un temps que no inspira lírica ni èpica i entre banquers i polítics han convertit en una befa dramàtica.

•

Kant és més clar i bo d'entendre que molta gent d'aquesta illa.

Seure davall un ullastre i contemplar el camp mentre el sol es pon i es va fent fosc. Dante no en parla, però aquest és un dels privilegis del novè cercle del cel.

•

En cotxe el paisatge es veu. A peu o en bicicleta es viu.

•

En la nit de Sa Figuera Verda, m'il·lumín d'estels i espelmes. Viure és escriure'm amb l'alfabet dels sentits.

•

Shakespeare assevera que la brevetat és l'ànima de l'enginy, i Txékhov que la brevetat és germana del talent. Cal fer-los cas.

•

Vaig publicar un article en el diari defensant de forma filològica «la unitat indiscutible, indissoluble, insubornable de la llengua catalana» i, a través d'internet, un feixista local m'acusa, entre altres coses, de «*rojo, marxista, separatista y nacionalista*». No poden pair que, després de quaranta anys de dictadura, al final hagin perdut la seva guerra incivil.

•

Depenem dels traductors. Homenatge.